

***Chersotis andereggii* (Boisduval, [1837]), nou noctuid per a la Península Ibèrica, i dues noves localitats ibèriques de *Chersotis anatolica* (Draudt, 1936) (Lepidoptera: Noctuidae)**

***Chersotis andereggii* (Boisduval, [1837]), new species for the Iberian Peninsula, and two new iberian localities of *Chersotis anatolica* (Draudt, 1936) (Lepidoptera: Noctuidae)**

Josep Ylla ¹ & Ramon Macià ²

¹Urbanització Serrabonica; E-08503 Gurb de la Plana (Barcelona)

²Bisbe Morgades, 41, 3r 1a; E-08500 Vic (Barcelona)

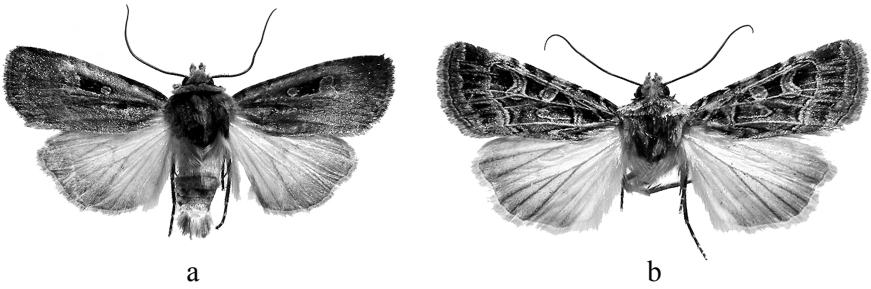
Key words: *Chersotis andereggii*, *Chersotis anatolica*, Noctuidae, Lepidoptera, faunistics, Iberian Peninsula.

***Chersotis andereggii* (Boisduval, [1837])**

C. andereggii és una espècie eurasiàtica que, segons Fibiger (1993), presenta a Europa una distribució boreoalpina, i és coneguda del vessant nord dels Pirineus, dels Alps, del sud-oest de Finlàndia, d'Estònia septentrional i del sud dels Urals. Fora d'Europa se la troba a Turquia oriental, el nord-oest de l'Iran, Transcaucàsia, el Turkmenistan, l'Azerbaitjan, el Kirguizistan, part de Rússia, Mongòlia i l'Índia.

En el transcurs de les prospeccions fetes pels autors l'any 2002 a Castella i Lleó es va detectar la colònia europea més meridional fins ara coneguda de *Chersotis andereggii*. Les dades exactes de la citació són: Peñalba de Cilleros (Lleó) (29TQH35, 1.398 m), 4 ♂, 27.VII.2002 (J. Ylla & R. Macià leg). Tots els exemplars van ser atrets per una trampa de llum actínica.

Externament, els exemplars (fig. 1a) tenen un aspecte una mica més fosc que el dels exemplars alpins i, en general, presenten les línies i les taques alars menys marcades, per la qual cosa, encara que amb força reserves, els individus ibèrics podrien atribuir-se a la subespècie *C. andereggii arcana* Mikkola, 1987. De totes maneres, els 32,75 mm d'envergadura mitjana dels quatre exemplars ens fan dubtar de la correcta adscripció a l'esmentada subespècie, la qual té una envergadura mitjana de 31,75 mm (Mikkola *et al.* 1987).

Fig. 1 Adults de: a, *Chersotis andereggii* (Boisduval, 1837); b, *Chersotis anatolica* (Draudt, 1936) [foto: R. Macià].

Tot i que la identificació per morfologia externa és molt fiable, els autors han estudiat l'estructura genitànica (fig. 2a) i aquesta coincideix plenament amb les representades per Mikkola *et al.* (1987) i Fibiger (1997).

L'espècie té una única generació a l'any i els imagos volen durant els mesos de juliol i agost. Els estadis larvaris encara són desconeguts. A la major part de l'àrea de distribució, el seu hàbitat està constituït pels prats alpins i les estepes dels vessants, mentre que la subespècie bàltica vola en indrets relativament oberts i secs situats en àrees costaneres. Exhibeix un notable rang altitudinal, que va des dels 500-1.000 metres a Sibèria fins als 4.500 metres de determinades localitats del Turkestan (Mikkola *et al.* 1987).

Com que aquest noctuid no figura en cap dels catàlegs ibèrics recents (Vives 1994; Yela 1998, 2002), se'l pot considerar com una nova espècie a afegir a la llista dels lepidòpters ibèrics. La citació d'Ibarra (1975) de *Chersotis rectangula* de la Vall d'Aran, que en cas d'haver estat certa hauria pogut correspondre a *C. andereggii*, ja que, durant més de cent anys, el tàxon *andereggii* es va considerar una varietat de *C. rectangula*, sembla que es va deure a una confusió amb exemplars procedents dels Alps (Calle 1983).

***Chersotis anatolica* (Draudt, 1936)**

A la mateixa localitat anterior de Peñalba de Cilleros, *C. andereggii* volava conjuntament amb una altra interessant espècie del mateix gènere: *C. anatolica* (fig. 1b). Aquesta espècie té una distribució asiaticomediterrània i a Europa se la coneix només dels Alps occidentals, Grècia, Macedònia i dues localitats aïllades de Rússia meridional (Fibiger 1993). Fins ara, de la Península, *C. anatolica* només ha estat citada de la Ribera de Cardós (Pallars Sobirà) (Bellavista & Bellavista 1985), mentre que Fibiger (1993) la situa també a Sierra Nevada.

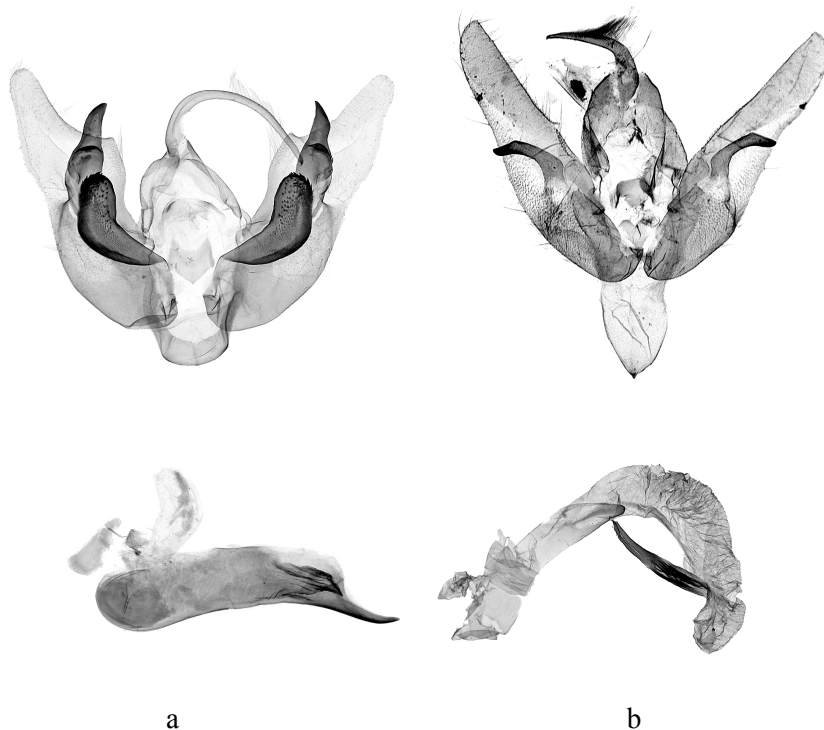
A part de la localitat esmentada, *C. anatolica* també ha estat trobada al Puerto de la Cubilla en dues temporades diferents. Així, les dades inèdites completes de què es disposa per a aquesta espècie són:

Peñalba de Cilleros (Lleó) (29TQH35, 1.398 m), 4 ♂, 27.VII.2002, (J. Ylla & R. Macià *leg.*).

Puerto de la Cubilla (Lleó) (30TTN66, 1.600-1.700 m), 1 ♂, 26.VII.2002, (J. Ylla & R. Macià *leg.*); 2 ♂, 1 ♀, 24.VII.2003 (R. Macià *leg.*).

Tots els exemplars van ser sempre atrets per les trampes de llum actínica.

C. anatolica ha estat sovint confosa amb *C. elegans*, motiu pel qual ha calgut estudiar l'estructura genitàlica (fig. 2b), i s'ha pogut comprovar que coincideix amb la representada per Fibiger (1997).

Fig. 2 Genitàlies masculines de: **a**, *C. andereggii* (Boisduval, [1837]), (gen. núm. 2894), Peñalba de Cilleros (Lleó), 27.VII.2002 (J. Ylla & R. Macià *leg.*); **b**, *C. anatolica* (Draudt, 1936), (gen. núm. 2710), Puerto de la Cubilla (Lleó), 26.VII.2002 (J. Ylla & R. Macià *leg.*) [fotos: A. Masó].

Volem agrair al Dr. José Luis Yela la seva col·laboració en la confirmació de la identificació de *C. andereggii*; a Albert Masó, la realització de les fotos de les estructures genitàliques, i a Josep Bellavista, la seva contribució en la millora d'aquesta nota.

Referències bibliogràfiques

- Bellavista, J. & Bellavista, J. 1985. Noctuidae recollits al Pirineu central. *Butll. Soc. Cat. Lep.*, 48: 21-26.
- Calle, J.A. 1983. *Noctuidos Españoles*. 430 pp., Boletín del Servicio contra Plagas e Inspección Fitopatológica (Fuera de Serie nº 1). Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación. Dirección General de la Producción Agraria. Madrid.
- Fibiger, M. 1993. Noctuinae II. *In: Noctuidae Europaeae* (Tremewan, W.G., ed.), 2: 1-230 pp. Entomological Press, Sorø.
- Fibiger, M. 1997. Noctuinae III. *In: Noctuidae Europaeae* (Tremewan, W.G., Honey, M. & Lyneborg, L., eds.), 3: 1-418 pp. Entomological Press, Sorø.
- Ibarra, M. 1975. Catálogo de los lepidópteros del Valle de Arán (II parte). *SHILAP Revta lepid.*, 2(8)(1974): 284-288.
- Mikkola, K., Lafontaine, J.D. & Grotenfelt, P. 1987. A revision of the holarctic *Chersotis andereggii* complex (Lepidoptera, Noctuidae). *Nota lepid.*, 10(3): 140-157.
- Vives, A. 1994. *Catálogo sistemático y sinonímico de los lepidópteros de la Península Ibérica y Baleares (Insecta: Lepidoptera)* (Segunda parte). x + 775 pp. Publicaciones del Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación. Dirección General de Sanidad de la Producción Agraria, Madrid.
- Yela, J.L. 1998. Noctuidos del área iberoibaleares: adiciones y correcciones a la lista sistemática, con consideraciones micro y macroevolutivas y una propuesta filogenética global (Insecta: Lepidoptera: Noctuidae). *ZAPATERI Revta. aragon. ent.*, 7(1997): 91-190.
- Yela, J.L. 2002. Lista Sistemática de los Noctuidos del área Iberoibaleares: Adiciones y correcciones (II) (Insecta: Lepidoptera: Noctuidae). *Boln Soc. ent. aragon.*, 30: 81-91.

Data de recepció: 14 d'abril de 2005

Data d'acceptació: 17 d'octubre de 2005